

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Aihe: Valtion vuoden 2016 talousarvio ja julkisen talouden suunnitelma vuodelle 2016-2019

Pyydettyä lausuntonaan Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry esittää kohteliaimmin seuraavaa:

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2016

Maataloustuotemarkkinat ovat häiriötilassa. Maatalouspolitiikan uudistuksesta on aiheutunut tukimaksatusten lykkäyksiä. Kevään ja kesän sääolosuhteet johtanevat suuriin satovahinkoihin. Vuonna 2015 maatalouden tilanne onkin ollut koko EU-jäsenyyden ajan vaikein.

Tässä vaikeassa tilanteessa MTK on erityisen pettynyt siihen, että ensi vuoden talousarvioesitykseen sisältyy 3,7 miljoonan euron leikkaus kansalliseen tukeen (30.20.40). Tuotantosidonnaisia tukia voidaan maksaa EU:n rahoittamana vuonna 2016 n. kaksi miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2015. Tuotantosidonnaisten tukien kokonaisuutta valmisteltaessa sovittiin, että tämä pohjoiselle alueelle kohdentuva alenema kompensoidaan kansallisella tuella. Mahdollisuudet tukiratkaisun tasapainottamiseen heikkenevät, mikäli kansallisen tuen määrärahaan kohdistuu lisäleikkaus.

Luonnonhaittakorvaukseen (30.20.44) kohdennetaan vuonna 2016 hallitusohjelman mukainen viiden miljoonan euron leikkaus. Leikkaus tulotuesta on maatilojen taloudellinen tilanne huomioon ottaen erityisen hankala.

Osana biotalouden kärkihankkeita budjettiesityksessä ehdotetaan 14 miljoonan euron siirtoa maatilatalouden kehittämisrahastoon Makeraan (30.20.61). Olemme tyytyväisiä, että rahastoa pääomitetaan, sillä tällä hetkellä maataloutta vaivaava heikko kannattavuus nopeuttaa maatalouden rakennekehitystä entisestään. Viimeisimmän investointitukikierroksen perusteella tiedetään, että investointihalukkuus on vähentynyt, koska nykyisellä maatalouden kannattavuudella investointeja ei uskalleta tehdä.

VALTIONEUVOSTON SELONTEKO JULKISEN TALouden SUUNNITELMASTA VUOSILLE 2016-2019

Uusiutuvien luonnonvarojen merkitys lisääntyy tulevaisuudessa. Suomella on runsaiden luonnonvarojensa ansiosta mahdollisuus luoda kasvua ja työtä biotalouteen perustuvissa elinkeinoissa. Täten on hyvin myönteistä, että biotalouteen panostetaan strategisena painopistealueena.

On myös myönteistä, että liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla nähdään vähän liikennöityjen teiden kunnossapito tärkeänä bio- ja maatalouden kannalta.

Maataloudessa tilanne on kriisiytynyt. Useat suomalaiset maatilat ovat ajautuneet maksuvalmiusongelmiin Venäjän elintarviketuontikiellon, tukimaksatusten viivästymisen ja vaikean

satotilanteen takia. Maa- ja metsätalousministeriön määrärahataso alenee kehyskaudella n. 115 miljoonaa euroa. Leikkaukset maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun kehittämisen määrärahoista eivät maatilojen tilannetta helpota.

90 miljoonan euron siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon vuosina 2016-2018 osana hallituksen kärkihankkeita on tärkeää. Pelkästään ruoantuotannon tason säilyttäminen ja omavaraisuus edellyttäisivät mittavia rakennusinvestointeja. Nykyisellä maatalouden kannattavuudella investointeja ei synny ilman yhteiskunnan tukea. Tähän investointitarpeeseen nähden siirto ei kuitenkaan ole riittävä.

Maataloushallinnon voimavarojen väheneminen ei saa vaarantaa maatalouden tukiohjelmien oikea-aikasta käynnistymistä eikä täysimääräistä hyödyntämistä. Maataloushallintoa uudistettaessa on pidettävä huolta siitä, että palvelutaso säilyy hyvänä ja palvelut ovat helposti saavutettavissa. Viljelijän on voitava saada apua ja neuvontaa kuntatasolla, vaikka tietopalvelut pitkälle sähköistettäisiinkin.

Maatalousyrittäjien lomituspalveluihin kohdistuvat leikkaukset heikentävät yrittäjien työssä jaksamista merkittävästi. Jaksaminen on jo nyt koetuksella maatalouden heikentyneen kannattavuuden vuoksi.

1.10.2015 Helsingissä

Marjukka Manninen
Asiantuntija